

Vendim nr. 56 datë 25.03.2024

Kolegji i Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë, i përbërë nga:

Fiona Papajorgji, Kryesuese

Sandër Beci, Anëtar

Ilir Toska, Anëtar

në datën 25.03.2024 mori në shqyrtim paraprak kërkesën nr. 2 (F) 2024 të Regjistrimit Themeltar, që i përket:

KËRKUES: FITIM MBRATI, përfaqësuar nga avokat Armando Syri, me prokurë.

OBJEKTI: Shfuqizimi i vendimeve nr.793 (86-2016-225), datë 20.04.2016 të Gjykatës Administrative të Apelit; nr.00-2023-3764, datë 05.10.2023 të Kolegjit Administrativ të Gjykatës së Lartë, si të papajtueshme me Kushtetutën e Republikës së Shqipërisë.

BAZA LIGJORE: Nenet 4, 15, 18, 26, 42, 43, 44, 49, 59, paragrafët 1, shkronja “a” dhe 2, 131, pika 1, shkronja “f” dhe 134, pika 1, shkronja “i”, të Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë (*Kushtetuta*); nenet 1, 4, 6 dhe 13 të Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut (*KEDNJ*); ligji nr. 8577, datë 10.02.2000 “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”, i ndryshuar (*ligji nr. 8577/2000*).

Kolegji i Gjykatës Kushtetuese (*Kolegji*), pasi dëgjoji relatoren e çështjes Fiona Papajorgji, shqyrtoi kërkesën, dokumentet shoqëruese, si dhe diskutoi çështjen në tërësi,

V Ë R E N:

I

Rrethanat e çështjes

1. Me urdhrin nr. 163 prot, datë 25.02.2013 të drejtorit të përgjithshëm të Autoritetit Kombëtar të Ushqimit (AKU), kërkuesi Fitim Mbrati ka filluar punë në pozicionin drejtor në drejtorinë rajonale Berat. Në këtë datë ai ka nënshkruar kontratën e punës me afat 3-mujor si periudhë prove, duke filluar nga data 28.02.2013 deri në datën 28.05.2013, bazuar në parashikimet ligjore të Kodit të Punës. Në datën 27.05.2013 kërkuesi ka lidhur kontratën e punës me afat 1-vjeçar, bazuar po në këtë kod. Me shkresën nr.682/4, datë 14.05.2013 të Njesisë së Auditit të Brendshëm të Drejtorisë së Përgjithshme të AKU-së janë referuar shkeljet e konstatuara në drejtorinë rajonale Berat. Kërkuesi është thirrur në bisedime në lidhje me gjetjet e auditimit me shkresën nr.697, datë 24.10.2013, bazuar në nenin 144 të Kodit të Punës dhe po në këtë datë ka paraqitur pretendimet e tij. Me urdhrin nr.763, datë 04.11.2013 “Për zgjidhjen e menjëhershme të kontratës individuale të punës” është vendosur zgjidhja e menjëhershme e justifikuar e kontratës individuale të punës ndërmjet AKU-së dhe kërkuesit, me motivacionin “*për mangësi të theksuara, në kundërshtim flagrant me urdhrat, tërheqjet e vëmendjeve dhe rekomandimeve të dhëna nga Drejtoria e Përgjithshme e AKU-së, për sa i përket procesit të hedhjes së të dhënave për inspektimet e kryera në sistemin AKU-net*”, si dhe ndërprerja e marrëdhënieve financiare në datën 05.11.2013.

2. Duke mos qenë dakord me këtë urdhër, në datën 23.12.2013 kërkuesi i është drejtuar me kërkesëpadi Gjykatës Administrative të Shkallës së Parë Tiranë, me pretendimin se zgjidhja e kontratës ishte bërë në kundërshtim me Kodin e Punës dhe me ligjin nr.152/2013 “Për nëpunësin civil” (ligji nr. 152/2013).

3. Gjykata Administrative e Shkallës së Parë Tiranë, me vendimin nr.288, datë 29.01.2014, ka vendosur të deklarojë moskompetencën tokësore për gjykimin e mosmarrëveshjes administrative me nr. 633/452 regjistri, datë 23.12.2013 dhe t’i dërgojë aktet për kompetencë Gjykatës Administrative të Shkallës së Parë Vlorë. Kjo gjykatë, me vendimin nr.393, datë 31.03.2014, ka vendosur rrëzimin e padisë si të pabazuar në prova dhe në ligj. Kundër këtij vendimi ka ushtruar ankim kërkuesi, duke kërkuar ndryshimin e këtij vendimi dhe pranimin e padisë.

4. Gjykata Administrative e Apelit, me vendimin nr.1948, datë 23.09.2015, ka vendosur prishjen e vendimit nr.393, datë 31.03.2014 të Gjykatës Administrative të Shkallës së Parë Vlorë dhe kthimin e çështjes për rigjykim në atë gjykatë, me tjetër trup gjykues, me arsyetimin se procesi gjyqësor ishte zhvilluar në mungesë të aktit të përfaqësimit nga pala e paditur, drejtoria rajonale e AKU-së.

5. Me vendimin nr.1762, datë 21.12.2015, Gjykata Administrative e Shkallës së Parë Vlorë ka vendosur: *“Pranimin e pjesshëm të padisë. Detyrimin e palës së paditur Autoriteti Kombëtar i Ushqimit Tiranë dhe Drejtoria Rajonale e Autoritetit Kombëtar të Ushqimit Berat, t’i paguajë paditësit Fitim Mbrati pagën që ai do të merrte deri në përfundim të kontratës së punës me afat nga data 04.11.2013 deri me datën 27.05.2014 në masën e pagës mujore prej 60.128 (gjashtëdhjetë mijë e njëqind e njëzet e tetë) lekësh/muaji. Rrëzimin e padisë për pjesën tjetër të kërimit si të pabazuar në ligj dhe në prova.”.*

6. Mbi bazën e ankimit të kërkuarit, Gjykata Administrative e Apelit, me vendimin nr.793 (86-2016-225), datë 20.04.2016, ka vendosur: *“Lënien në fuqi të vendimit nr.1762, datë 21.12.2015 të Gjykatës Administrative të Shkallës së Parë Vlorë.”.* Kundër këtij vendimi ka ushtruar rekurs kërkuari.

7. Kolegji Administrativ i Gjykatës së Lartë, me vendimin nr.00-2023-3764, datë 05.10.2023, ka vendosur mospranimin e rekursit, me arsyetimin se nuk parashtronte shkaqe të bazuara në nenin 58 të ligjit nr.49/2012 *“Për gjykatat administrative dhe gjykimin e mosmarrëveshjeve administrative”*, të ndryshuar (*ligji nr.49/2012*).

8. Në datën 22.01.2024 kërkuari i është drejtuar Gjykatës Kushtetuese (*Gjykata*) me ankim kushtetues individual, sipas objektit të tij, i cili, pasi është plotësuar sipas kërkesave të ligjit nr. 8577/2000, është regjistruar në datën 31.01.2024.

II

Pretendimet e kërkuarit

9. **Kërkuari**, në mënyrë të përmblodhur, ka pretenduar se vendimet objekt kundërshtimi i kanë cenuar:

9.1. *Të drejtën për një proces të rregullt ligjor*, të garantuar nga neni 42 i Kushtetutës, në drejtim të:

9.1.1. *Parimit të sigurisë juridike të lidhur me atë të barazisë përpara ligjit dhe mosdiskriminimit*, sepse kërkuari e ka fituar statusin e nëpunësit civil pasi është rekrutuar sipas një procedure konkurruese të ngjashme me atë të përcaktuar në ligjin nr. 8549, datë 11.11.2009 *“Statusi i nëpunësit civil”* (*ligji nr.8549/2009*) dhe ka qenë i punësuar në një pozicion të ngjashëm me atë të parashikuar në ligjin nr. 152/2013. Gjykata Administrative e Apelit dhe Gjykata e Lartë kishin detyrimin për të përcaktuar momentin e lindjes së marrëdhënies objekt gjykimi me qëllim identifikimin e ligjit të

zbatueshëm në rastin konkret. Nisur nga fakti se ligji nr. 152/2013 është në rang hierarkie më lart se Kodi i Punës, kërkuessit i është cenuar edhe parimi i hierarkisë së burimeve të së drejtës. Në lidhje me kërkuessin ka pasur dallim në trajtim dhe organi administrativ dhe gjykatat që nuk e kanë respektuar parimin e mosdiskriminimit. Vendimi i Gjykatës së Lartë bie në kundërshtim me praktikën e Kolegjit Administrativ të kësaj gjykate, konkretisht me vendimin nr. 00-2021-2012, datë 08.03.2021. Për këto arsye, kërkuessit i është cenuar edhe *parimi i shanseve të barabarta, qëndrueshmërisë në detyrë dhe vazhdimësisë në shërbimin civil.*

9.1.2. *Standardit të arsytimit të vendimit*, pasi vendimet e gjykatës së apelit dhe të Gjykatës së Lartë nuk janë logjike, argumentet e pjesës arsyetuese nuk janë të bazuara në ligjin material dhe nuk janë koherente. Argumentet nuk janë të mjaftueshme për të pranuar pjesën urdhëruese që lidhet me të drejta kushtetuese, si ajo e rikthimit në detyrë dhe shpërblimit. Gjykatat nuk kanë arsyetuar se përse kërkuessi nuk është rekrutuar në punë sipas kushteve dhe kriterëve të përcaktuara në ligjin nr. 8549/1999, ndërkohë që e vetmja mënyrë ligjore për rekrutimin e punonjësve të drejtorisë rajonale të AKU-së është sipas atij ligji. Gjykatat nuk i kanë dhënë përgjigje dhe pretendimit të kërkuessit se ai është nëpunës civil në periudhë prove, duke i cenuar edhe *të drejtën e aksesit.*

9.1.3. *Standardit të zbatimit të detyrueshëm të vendimeve të Gjykatës*, pasi gjykatat nuk kanë respektuar jurisprudencën kushtetuese të elaboruar prej saj për sa i përket parimeve të cenuara në rastin e kërkuessit.

9.2. *Të drejtën e rehabilitimit dhe shpërblimit të drejtë të lidhur me të drejtën për të fituar mjetet e jetesës me punë të ligjshme*, të garantuara nga nenet 44 dhe 49 të Kushtetutës. Gjykatat kanë cenuar të drejtën e pagës që kërkuessi do të kishte marrë për përballimin e jetesës me qëllim respektimin e dinjitetit të tij. Kufizimet e së drejtës për punë duhet të vendosen me ligj, të jenë proporcionale dhe të mos prekin thelbin e kësaj të drejte. Në këtë drejtim, kërkuessit i është cenuar edhe dinjiteti, si qenie shoqërore për përballimin e jetesës dhe mbajtjen e familjes.

III

Vlerësimi i Kolegjit

A. Për legjitimitimin e kërkuessit

10. Çështja e legjitimitimit (*locus standi*) është vlerësuar nga Gjykata si një ndër aspektet kryesore që lidhet me nisjen e një procesi kushtetues. Sipas neneve 131, pika 1, shkronja “F” dhe

134, pikat 1, shkronja “Ë” dhe 2, të Kushtetutës, si dhe nenit 71 të ligjit nr. 8577/2000, çdo individ, person fizik ose juridik, subjekt i së drejtës private dhe publike, mund të vërë në lëvizje Gjykatën për gjykimin përfundimtar të ankesave kundër çdo akti të pushtetit publik ose vendimi gjyqësor që cenon të drejtat dhe liritë themelore të garantuara në Kushtetutë. Ankimi kushtetues individual, në çdo rast, duhet të plotësojë kriteret e nenit 71/a të ligjit nr. 8577/2000, që lidhen me shterimin e mjeteve juridike, afatin e paraqitjes së kërkesës, pasojat negative të pësuara në mënyrë të drejtpërdrejtë e reale, mundësinë për rivendosjen e së drejtës së shkelur, si dhe rregullimet e veçanta ligjore të shqyrtimit paraprak të kërkesës. Kriteret për pranueshmërinë e kërkesës janë kumulative, në kuptimin që mjafton mosplotësimi i njërit prej tyre që kërkuesi të mos legjitimohet për vënien në lëvizje të gjyimit kushtetues.

11. Kolegji vlerëson se kërkuesi, si individ, legjitimohet *ratione personae*, në kuptim të shkronjës “F” të pikës 1 të nenit 131 dhe shkronjës “Ë” të pikës 1 të nenit 134 të Kushtetutës, pasi është palë në çështjen objekt të ankimit kushtetues individual, për rrjedhojë ka interes të drejtpërdrejtë për vënien në lëvizje të këtij gjykimi kushtetues.

12. Në lidhje me kriterin e *shterimit të mjeteve juridike efektive*, në kuptim të nenit 131, pika 1, shkronja “F”, të Kushtetutës, Kolegji vëren se kërkuesi i është drejtuar Gjykatës me ankim kushtetues individual pas përfundimit të procesit gjyqësor në të tria shkallët e gjyqësorit të zakonshëm dhe pasi ka shteruar në formë e substancë mjetet e zakonshme të ankimit ndaj vendimeve të gjykatave më të ulëta. Për rrjedhojë, ai nuk ka mjet tjetër juridik në dispozicion për mbrojtjen e të drejtave të tyre kushtetuese, përveç paraqitjes së ankimit kushtetues individual.

13. Kërkuesi legjitimohet edhe *ratione temporis*, në kuptim të përmbajtjes së nenit 71/a, pika 1, shkronja “b”, të ligjit nr. 8577/2000, pasi vendimi më i fundit në kohë i kundërshtuar, ai i Gjykatës së Lartë, mban datën 05.10.2023, ndërsa kërkesa është paraqitur në këtë Gjykatë në datën 22.01.2024, pra brenda afatit ligjor 4-mujor.

14. Lidhur me legjitimimin *ratione materiae*, kërkuesi ka pretenduar cenimin e së drejtës për proces të rregullt ligjor, të garantuar nga neni 42 i Kushtetutës në drejtim të parimit të sigurisë juridike të lidhur me atë të barazisë përpara ligjit dhe mosdiskriminimit, parimit të shanseve të barabarta, qëndrueshmërisë në detyrë dhe vazhdimësisë në shërbimin civil, standardit të arsytimit të vendimit të lidhur me të drejtën e aksesit, së drejtës për rehabilitim dhe shpërblim të drejtë të lidhur me të drejtën për të fituar mjetet e jetesës me punë të ligjshme, si dhe standardit të zbatimit të detyrueshëm të vendimeve të Gjykatës.

15. Për sa i përket të drejtës për rehabilitim dhe shpërblim të drejtë të lidhur me të drejtën për të fituar mjetet e jetesës me punë të ligjshme, të garantuara nga nenet 44 dhe 49 të Kushtetutës, kërkuesi ka pretenduar se gjykatat kanë cenuar të drejtën e pagës që ai do të kishte marrë për përbalimin e jetesës me qëllim respektimin e dinjitetit të tij. Duke mbajtur në konsideratë se argumentet për këto pretendime lidhen me procesin gjyqësor të zhvilluar ndaj kërkuetit, Kolegji çmon se ato do të analizohen në këndvështrim të nenit 42 të Kushtetutës, sipas të cilit të drejtat kushtetuese nuk mund të cenohet pa një proces të rregullt ligjor dhe se kushdo ka të drejtën e një gjykimi të drejtë. Në këtë drejtim, edhe për sa i përket pretendimit për cenimin e dinjitetit njerëzor, pasi kërkuesi duhet të përballojë jetesën, përfshirë edhe mbajtjen e familjes, Kolegji vlerëson se ai përfshihet brenda sferës së jetës private, të garantuar nga disa dispozita kushtetuese dhe neni 8 i KEDNJ-së dhe, në rastin konkret, do të trajtohet edhe ai i ndërvarur me pretendimet e kërkuetit për cenimin e procesit të rregullt ligjor.

16. Po kështu, kërkuesi ka pretenduar edhe cenimin e standardit të zbatimit të detyrueshëm të vendimeve të Gjykatës, pasi gjykatat më të ulëta nuk kanë respektuar jurisprudencën e elaboruar nga Gjykata për sa i përket parimeve të cenuara. Nisur nga fakti se ky pretendim lidhet me vlerësimin që gjykatat kanë bërë për çështjen e kërkuetit dhe argumentet e përdorura, ai do të trajtohet i ndërvarur me standardin e arsytimit të vendimit të lidhur me të drejtën e aksesit.

17. Për sa më lart, në vijim do të trajtohen pretendimet e kërkuetit në drejtim të parimit të sigurisë juridike të lidhur me atë të barazisë përpara ligjit dhe mosdiskriminimit si dhe standardit të arsytimit të vendimit të lidhur me të drejtën e aksesit, të cilat *prima facie* hyjnë në juridiksionin kushtetues.

B. Për pretendimin e cenimit të parimit të sigurisë juridike të lidhur me parimin e barazisë përpara ligjit dhe mosdiskriminimit

18. Kërkuesi ka pretenduar se e ka fituar statusin e nëpunësit civil pasi është rekrutuar sipas një procedure konkurruese të ngjashme me atë të përcaktuar në ligjin nr. 8549/2009 dhe ka qenë i punësuar në një pozicion të ngjashëm me atë të parashikuar në ligjin nr. 152/2013. Gjykata Administrative e Apelit dhe Gjykata e Lartë kishin detyrimin për të përcaktuar momentin e lindjes së marrëdhënies objekt gjykimi me qëllim identifikimin e ligjit të zbatueshëm në rastin konkret. Nisur nga fakti se ligji nr. 152/2013 është në rang hierarkie më lart se Kodi i Punës, kërkuetit i është cenuar edhe parimi i hierarkisë së burimeve të së drejtës. Në lidhje me kërkuetin ka pasur dallim në trajtim dhe organi administrativ dhe gjykatat nuk e kanë respektuar parimin e

mosdiskriminimit. Vendimi i Gjykatës së Lartë bie në kundërshtim me praktikën e Kolegjit Administrativ të kësaj gjykate, konkretisht me vendimin nr. 00-2021-2012, datë 08.03.2021. Për këto arsye, kërkuesit i është cenuar edhe parimi i shanseve të barabarta, qëndrueshmërisë në detyrë dhe vazhdimësisë në shërbimin civil.

19. Gjykata ka vlerësuar se parimi i sigurisë juridike nënkupton, ndërmjet të tjerash, garantimin e besueshmërisë së individit të shteti, institucionet e tij dhe tek aktet që ato nxjerrin. Ndërsa në rastin e vendimeve gjyqësore të formës së prerë, siguria juridike nënkupton që nëse gjykata ka vendosur përfundimisht për një çështje, vendimi i saj nuk duhet të vihet në dyshim (*shih vendimet nr. 11, datë 21.04.2022; nr. 4, datë 21.02.2022 të Gjykatës Kushtetuese*).

20. Po kështu, Gjykata ka pohuar se problemet e interpretimit dhe të zbatimit të ligjit për zgjidhjen e çështjeve konkrete nuk përfshihen në juridiksionin kushtetues nëse nuk shoqërohen me cenimin e këtyre të drejtave (*shih vendimet nr. 6, datë 16.02.2021; nr. 9, datë 26.03.2018 të Gjykatës Kushtetuese*). Mënyra se si gjykatat e zakonshme kanë përcaktuar faktet dhe kanë interpretuar ligjin e zbatueshëm në zgjidhjen e mosmarrëveshjes në shqyrtim përpara tyre nuk përbën lëndë kushtetuese, me përjashtim të rastit kur kjo mënyrë veprimi e gjykatës së zakonshme provohet se ka cenuar të drejtat kushtetuese të individit që vë në lëvizje këtë Gjykatë, në kuptimin që procesi në tërësinë e tij rezulton haptazi i paarsyeshëm ose arbitrar (*shih vendimin nr. 38, datë 02.12.2021 të Gjykatës Kushtetuese*).

21. Në rastin konkret, Kolegji vëren se kërkuesi u është drejtuar gjykatave të zakonshme me pretendimin se urdhri nr. 763, datë 04.11.2013 për zgjidhjen e menjëhershme të kontratës individuale të punës ndërmjet tij dhe AKU-së është bërë në kundërshtim me ligjin nr. 152/2013.

22. Gjykata Administrative e Shkallës së Parë Vlorë ka vendosur pranimin e pjeshëm të padisë dhe detyrimin e AKU-së t'i paguajë kërkuesit pagën që ai do të merrte deri në përfundim të kontratës së punës me afat nga data 04.11.2013 deri në datën 27.05.2014. Kjo gjykatë ka arsyetuar se për zgjidhjen e çështjes zbatohet Kodi i Punës, pasi midis palëve ekziston një kontratë pune dhe se ligji nr. 152/2013 nuk gjen zbatim në çështjen objekt gjykimi dhe kërkuesi nuk është rekrutuar në punë sipas procedurës së konkurrimit të parashikuar nga ky ligj. Në vijim të këtij argumenti, gjykata e shkallës së parë ka arritur në përfundimin se kërkuesi nuk ka provuar faktin se rekrutimi i tij është bërë në përputhje me ligjin nr. 8549/1999. Nga ana tjetër, zgjidhja e marrëdhënieve të punësimit është bërë në mënyrë të menjëhershme dhe të pajustificuar, për rrjedhojë atij i lind e drejta e pagës deri në përfundim të afatit të kontratës.

23. Mbi ankimin e kërkuesit, Gjykata Administrative e Apelit ka vendosur lënien në fuqi të vendimit të gjykatës së shkallës së parë, me arsyetimin se marrëdhëniet e punës mes palës paditëse dhe palës së paditur kanë filluar dhe përfunduar sipas përcaktimeve të Kodit të Punës. Nga tërësia e akteve ajo ka arritur në përfundimin se kërkuesi nuk ka qenë ndonjëherë për këtë pozicion pune subjekt i ligjit nr.8549/1999 ose i ligjit nr.152/2013, si dhe nuk është rekrutuar asnjëherë sipas procedurës së rekrutimit të nëpunësve civilë dhe nuk e ka fituar statusin as për shkak të ligjit. Nga ana tjetër, ajo gjykatë e ka gjetur të drejtë arsyetimin e vendimit të gjykatës së shkallës së parë për sa i përket zgjidhjes së menjëhershme dhe të pajustificuar të marrëdhënieve të punës bazuar në Kodin e Punës.

24. Gjykata e Lartë ka vlerësuar se rekursi i kërkuesit nuk përmbante shkaqe të bazuara në nenin 58 të ligjit nr.49/2012. Gjithashtu, ajo ka vlerësuar se përfundimi i arritur nga Gjykata Administrative e Apelit është rrjedhojë e respektimit dhe zbatimit të drejtë të kërkesave të ligjit procedural. Gjykatat më të ulëta kanë zhvilluar një proces të rregullt ligjor, duke garantuar zhvillimin e një hetimi të plotë dhe të gjithanshëm të çështjes, kanë sqaruar plotësisht rrethanat dhe faktet që lidhen me mosmarrëveshjen objekt gjykimi, duke bërë një cilësim të saktë të fakteve dhe veprimeve, si dhe duke bërë një analizë të hollësishme të dispozitave të Kodit të Punës, të cilat rregullojnë mosmarrëveshjen në gjykim. Po kështu, nuk pretendohet se vendimi bie ndesh me praktikën e konsoliduar të Kolegjit Administrativ ose vendimet e Kolegjeve të Bashkuara të Gjykatës së Lartë, si dhe asnjë shkelje e rëndë e normave procedurale nuk është parashtruar nga rekursuesi në mjetin e tij të ankimit përpara Gjykatës së Lartë. Nga ana tjetër, Gjykata e Lartë ka sjellë në vëmendje se pjesa e pretendimeve në rekurs që ngre çështje të vlerësimit të provave, del jashtë juridiksionit rishikues dhe ekskluzivisht ligjor të Gjykatës së Lartë dhe se, nëpërmjet rekursit dhe gjykimit në Gjykatën e Lartë nuk mund të pretendohet të rihapet edhe një herë shqyrtimi gjyqësor i provave (*shih paragrafët 21-23 të vendimit të Gjykatës së Lartë*).

25. Në analizë të sa më sipër, Kolegji vlerëson se pretendimet e parashtruara nga kërkuesi në Gjykatë janë më tepër të natyrës ligjore, për interpretimin dhe zbatimin e ligjit nga gjykatat e zakonshme, si dhe me vlerësimin e provave në drejtim të përcaktimit të bazës ligjore të zgjidhjes së mosmarrëveshjes. Gjykata e shkallës së parë, ajo e apelit dhe, në vijim, Gjykata e Lartë kanë përcaktuar se marrëdhënia e punës së kërkuesit ishte lidhur në bazë të Kodit të Punës dhe ai nuk e kishte fituar statusin e nëpunësit civil. Po kështu, pretendimet e kërkuesit nuk lidhen me ndonjë të drejtë të fituar me vendim gjyqësor të formës së prerë, për të cilën mund të kishte cenim të të drejtave të fituara ose pritshmërive të ligjshme. Ndërsa për sa i përket pretendimit të kërkuesit se

vendimi objekt kundërshtimi bie në kundërshtim me praktikën e Kolegjit Administrativ të kësaj gjykate, Kolegji çmon se mënyra e zgjidhjes së çështjes dhe e zbatimit të ligjit është e drejtë e çdo gjykate, sepse çdo çështje konkrete është specifike dhe ka individualitetin e saj, në varësi të rrethanave dhe faktorëve të cilat nuk mund të jenë të njëjta. Në rastin konkret, konstatohet se vendimi i Gjykatës së Lartë i referuar nga kërkuesi përmban rrethana dhe palë të ndryshme, të cilat kanë specifikat e tyre, që do të thotë se mënyra e zgjidhjes së çështjes dhe e zbatimit të ligjit vlerësohet nga gjykata e zakonshme në kontekst të fakteve dhe provave të çështjes konkrete. Për më tepër, ky pretendim i kërkuesit, në thelb, ka të bëjë me mënyrën e zbatimit të ligjit, që, si rregull, është atribut i gjykatave të juridiksionit të zakonshëm.

26. Për rrjedhojë, Kolegji çmon se pretendimi për cenimin e parimit të sigurisë juridike i lidhur me parimin e barazisë përpara ligjit dhe mosdiskriminimit është haptazi i pabazuar.

C. Për pretendimin e cenimit të standardit të arsytimit të vendimit të lidhur me të drejtën e aksesit

27. Kërkuesi ka pretenduar se vendimet e gjykatës së apelit dhe Gjykatës së Lartë nuk janë logjike, argumentet e pjesës arsyetuese nuk janë të bazuara në ligjin material dhe nuk janë koherente. Argumentet nuk janë të njafueshme për të pranuar pjesën urdhëruese që lidhet me të drejta kushtetuese si ajo e rikthimit në detyrë dhe shpërblimit. Gjykatat nuk kanë arsyetuar se përse kërkuesi nuk është rekrutuar në punë sipas kushteve dhe kriterëve të përcaktuara në ligjin nr. 8549/1999, ndërkohë që e vetmja mënyrë ligjore për rekrutimin e punonjësve të drejtorisë rajonale të AKU-së është sipas atij ligji. Gjykatat nuk i kanë dhënë përgjigje edhe pretendimit të kërkuesit se ai është nëpunës civil në periudhë prove.

28. Në jurisprudencën e saj Gjykata ka theksuar se e drejta e aksesit u garanton subjekteve të cenuara të drejtën t'i drejtohen një gjykate, e cila do t'i dëgjojë pretendimet e tyre dhe do të shpallë një vendim pas një gjykimi të drejtë dhe publik. Kjo e drejtë e individit nuk përfshin vetëm të drejtën për të vënë në lëvizje gjykatën, por edhe të drejtën për të pasur prej saj një zgjidhje përfundimtare për mosmarrëveshjen objekt gjykimi, pasi aksesit në gjykatë duhet të jetë substancial dhe jo thjesht formal (*shih vendimet nr. 5, datë 22.02.2022; nr. 22, datë 29.04.2021; nr. 3, datë 23.02.2016 të Gjykatës Kushtetuese*).

29. Po kështu, Gjykata ka pohuar se e drejta për proces të rregullt ligjor përfshin edhe të drejtën për të pasur një vendim gjyqësor të arsyetuar, që i garantohet individit nga nenet 42 dhe 142, pika 1, të Kushtetutës. Arsytimi i vendimeve është element thelbësor i një vendimi të drejtë.

Gjykata ka theksuar se vendimi gjyqësor, në çdo rast, duhet të jetë i qartë në përmbajtje. Argumentet e pjesës arsyetuese duhet të jenë të bazuara dhe të lidhura logjikisht, duke respektuar rregullat e mendimit të drejtë dhe duhet të formojnë një përmbajtje koherente brenda vendimit, i cili përjashton çdo kundërthënie ose kontradiktë të hapur (*shih vendimet nr. 13, datë 21.03.2023; nr. 11, datë 24.05.2022; nr. 16, datë 16.03.2021 të Gjykatës Kushtetuese*).

30. Zbatimi i këtij parimi është vlerësuar nga Gjykata, rast pas rasti, në varësi të rrethanave konkrete të çështjes, duke analizuar nëse vendimet gjyqësore të kundërshtuara e kanë përmbushur në mënyrë të mjaftueshme detyrimin për arsyetimin e vendimeve të tyre. Gjykata verifikon nëse arsyetimi i vendimit gjyqësor i ka plotësuar ose jo kriteret e përcaktuara më sipër, të cilat garantojnë të drejtën për të pasur një vendim gjyqësor të arsyetuar (*shih vendimet nr. 13, datë 21.03.2023; nr. 28, datë 01.11.2022; nr. 12, datë 19.03.2015 të Gjykatës Kushtetuese*).

31. Në rastin konkret, Kolegji vëren se ndonëse gjykata e shkallës së parë, ajo e apelit dhe, në vijim, Gjykata e Lartë kanë përcaktuar se marrëdhënia e punës ishte lidhur në bazë të Kodit të Punës dhe ai nuk e kishte fituar statusin e nëpunësit civil, kërkuesi ka pretenduar se ai e ka përfituar statusin e nëpunësit civil sipas ligjit. Në mbështetje të argumenteve të tij, ai ka paraqitur faktin se është rekrutuar pranë drejtorisë rajonale të AKU-së sipas kriterëve të përcaktuara në ligjin nr. 8549/1999 dhe VKM-së nr. 1081, datë 21.10.2009 “Për organizimin dhe funksionimin e Autoritetit Kombëtar të Ushqimit”, i cili në pikën IV/2 parashikon se rekrutimi i punonjësve të Drejtorisë së Përgjithshme dhe të drejtorive rajonale të AKU-së bëhet sipas kushteve dhe kriterëve të përcaktuara në ligjin nr.8549/1999. Ndërkohë, gjykata e apelit ka vlerësuar se kërkuesi nuk ka qenë ndonjëherë për pozicionin e punës subjekt i ligjit nr. 8549/1999 ose nr. 152/2013, nuk është rekrutuar sipas procedurës së rekrutimit të nëpunësve civilë dhe nuk e ka fituar statusin as për shkak të ligjit. Gjykata e Lartë, pasi ka pasqyruar shkaqet e ngritura në rekurs, ka vlerësuar se vendimi i gjykatës së apelit nuk parashtron shkaqe të bazuara në nenin 58 të ligjit nr.49/2012.

32. Në këtë drejtim, Kolegji vlerëson se vendimi i Gjykatës së Lartë, ndonëse me arsyetim të kufizuar, nuk rezulton të jetë alogjik dhe të ketë kundërthënie, ndërsa pjesa arsyetuese e tij lidhet me përfundimin e arritur në dispozitiv, duke përmbushur kështu kërkesat për respektimin e standardit të arsyetimit të vendimit gjyqësor. Për më tepër, sikundër u theksua më sipër, Kolegji çmon se pretendimet e kërkuesit në rekurs janë me natyrë ligjore, pasi kanë të bëjnë me fuqinë provuese të provave në përcaktimin e fakteve të mosmarrëveshjes, si dhe me interpretimin e ligjit procedural dhe material. Kolegji i Gjykatës së Lartë, duke proceduar në dhomën e këshillimit, i ka verifikuar ato në funksion të aksesit në gjykatë dhe ka vendosur mospranimin e rekursit me

arsyetimin se shkaqet e paraqitura janë haptazi të pambështetura në ligj. Për rrjedhojë, Kolegji çmon se pretendimi për cenimin e standardit të arsyetimit të vendimit gjyqësor të lidhur me të drejtën e aksesit, është haptazi i pabazuar.

33. Në përfundim, Kolegji vlerëson se kërkesa nuk plotëson kriteret ligjore për pranimin e saj për shqyrtim në seancë plenare.

PËR KËTO ARSYE,

Kolegji i Gjykatës Kushtetuese, në bazë të neneve 31 dhe 31/a, pika 2, shkronja “e”, të ligjit nr. 8577, datë 10.02.2000 “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”, të ndryshuar,

V E N D O S I:

Moskalimin e çështjes për shqyrtim në seancë plenare.